

กระทู้ถามที่ ๕๐๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๖ ตุลาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ราษฎรได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับที่ดิน

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

ราษฎรในท้องที่ตำบลโนนสมบูรณ์ กิ่งอำเภอบ้านแฮด และอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับที่ดิน เนื่องจากทางราชการไม่สามารถออกเอกสารสิทธิที่ดินให้กับราษฎรซึ่งไม่มีหลักฐานเกี่ยวกับที่ดินมาก่อนได้ เพราะท้องที่เดิมเป็นพื้นที่ป่าไม้ (หนองเม็ก - ลุมพุก) ตำบลโนนสมบูรณ์ กิ่งอำเภอบ้านแฮดและอำเภอเมืองขอนแก่นมีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นท้องที่ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงไม่สามารถออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ได้ เพราะจะเป็นการขัดต่อระเบียบของทางราชการตามบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) พ.ศ. ๒๕๔๑ ทำให้ราษฎรหลายพันครอบครัวต้องได้รับความเดือดร้อนไม่มีหลักฐานประกอบการถือครองที่ดิน

อย่างไรก็ตาม นโยบายของรัฐบาลในปัจจุบันมีมาตรการที่จะแปลงทรัพย์สินเป็นทุนเพื่อราษฎร จะได้มีทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพและเกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีมาตรการที่จะกันพื้นที่ของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ในท้องที่อำเภอเมืองขอนแก่นออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน และมอบให้กรมที่ดินออกโฉนดที่ดินให้กับราษฎรหรือไม่

๒. รัฐบาลมีมาตรการที่จะกันพื้นที่ (ส.ป.ก.) ในเขตท้องที่กิ่งอำเภอบ้านแฮด (ป่าหนองเม็ก - ลุมพุก) ซึ่งมีราษฎรเข้าตั้งรกรากมั่นคงแล้วมอบให้กรมที่ดินเพื่อออกเอกสารสิทธิที่ดินหรือไม่ อย่างไร

๓. กรมที่ดินและสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีมาตรการที่จะทบทวนบันทึกข้อตกลงที่ทำขึ้นเมื่อปี ๒๕๔๑ หรือไม่ อย่างไร

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดขอนแก่น

คำตอบกระทู้ถามที่ ๕๐๔ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง ราษฎรได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับที่ดิน

ข้าพเจ้า นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และนายสรอรรถ กลิ่นประทุม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง ราษฎรได้รับความเดือดร้อนเกี่ยวกับที่ดิน ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ประสงค์จะให้ ท้องที่ตำบล อำเภอใดเป็นเขตปฏิรูปที่ดิน จะตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จะกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ หรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ตลอดจนที่ดินที่มีผลผลิตต่ำ

ทั้งนี้ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น นั้น รัฐบาลได้ประกาศเป็นเขตปฏิรูปที่ดินทั้งอำเภอ ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ก่อนการแก้ไขเมื่อปี ๒๕๓๒ ซึ่งปัจจุบันรัฐบาลได้สั่งการไปยังกระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ส.ป.ก.) ให้ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณากันเขตที่ดิน ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อกรมที่ดินจะได้พิจารณาดำเนินการออกเอกสารสิทธิในที่ดินให้แก่ราษฎรผู้มีสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งขณะนี้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีคำสั่งที่ ๒๒๓/๒๕๔๔ สั่ง ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๔ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณากันเขตที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. ไม่ประสงค์จะดำเนินการออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๔ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ กำหนดพื้นที่ที่จะคงไว้ในเขตปฏิรูปที่ดินรวม ๕ ประเภท พร้อมทั้งมีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เห็นชอบให้ปรับปรุงแนวเขตที่ดินให้เหลือเฉพาะเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินในท้องที่ ๕ จังหวัด เพื่อเป็นโครงการนำร่องคือ จังหวัดนครราชสีมา กำแพงเพชร หนองคาย ชัยภูมิ และนครพนม ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ หากดำเนินการเสร็จแล้วโดยไม่มีผลกระทบใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการและราษฎรในพื้นที่ ส.ป.ก. จะได้ดำเนินการในจังหวัดอื่นๆ รวมถึงจังหวัดขอนแก่น ต่อไป

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า ป่าหนองเม็ก - ลุมพุก ท้องที่กิ่งอำเภอบ้านแฮด รัฐบาลได้ประกาศให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเฉพาะพื้นที่ดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ จึงไม่มีนโยบายที่จะกันพื้นที่ส่วนหนึ่งส่วนใดออกจากเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งในพื้นที่ดังกล่าวหากราษฎรได้แจ้งสิทธิครอบครองไว้โดยชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ กรมที่ดินก็สามารถออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินให้แก่ราษฎรได้ อย่างไรก็ตามในพื้นที่เขตชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งราษฎรตั้งรกรากมั่นคงแล้ว ส.ป.ก. มีแผนงานที่จะออกหนังสืออนุญาตให้อยู่อาศัยในชุมชน (ส.ป.ก. ๔-๐๑๗) นอกเหนือจากที่ได้มอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑๓ (สำหรับที่ดินเกษตรกรรม) ให้แก่ราษฎรแล้ว โดยในปีงบประมาณ ๒๕๔๗ ส.ป.ก. ได้ตั้งแผนงานจัดทำและมอบ ส.ป.ก. ๔-๐๑๗ ให้แก่ราษฎรทั่วประเทศ จำนวน ๒๔,๐๐๐ ราย ซึ่ง ส.ป.ก. จะได้พิจารณากำหนดให้จังหวัดขอนแก่น อยู่ในแผนงานดำเนินการดังกล่าวต่อไป

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า บันทึกข้อตกลงระหว่างกรมที่ดินกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เรื่อง ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นข้อตกลงร่วมกัน เพื่อตรวจพิสูจน์การที่ราษฎรนำหลักฐาน ส.ค.๑, ส.ค.๒, ใบจอง ฯลฯ มายื่นขอออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยสำนักงานที่ดินมีหน้าที่ส่งเอกสารเกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งได้ตรวจสอบและรับรองความถูกต้องแล้วให้ ส.ป.ก. จังหวัดพิจารณาว่าจะคัดค้านการออกเอกสารสิทธิดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งหาก ส.ป.ก. จังหวัด พิจารณาแล้วเห็นว่าการออกเอกสารสิทธิดังกล่าวเป็นไปได้โดยถูกต้องและไม่เกิดความเสียหายแก่ ส.ป.ก. ก็จะแจ้งการไม่คัดค้านให้สำนักงานที่ดินทราบเพื่อดำเนินการต่อไป แต่หาก ส.ป.ก. จังหวัด เห็นว่าราษฎรไม่มีสิทธิในที่ดินหรือขาดสิทธิการครอบครองที่ดินนั้น และ ส.ป.ก. มีสิทธิในที่ดินนั้น ดึกว่าผู้ยื่นคำขอออกเอกสารสิทธิในที่ดิน ส.ป.ก. จังหวัด จะแจ้งคัดค้านการออกเอกสารสิทธิต่อสำนักงานที่ดิน และให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานที่ดิน แล้วแต่กรณี ทำการสอบสวนเปรียบเทียบตามอำนาจหน้าที่

ตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าว หากราษฎรมีสิทธิในที่ดินโดยชอบอยู่แล้วจะไม่มีปัญหาแต่ประการใด แต่ถ้าหากกรณีที่มีปัญหาการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลง ได้กำหนดให้กรมที่ดินและ ส.ป.ก. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาพร้อมกันต่อไป ซึ่งจนถึงปัจจุบันยังไม่มีกรปฏิบัติงานตามบันทึกข้อตกลงใด เกิดปัญหาในทางปฏิบัติที่จะต้องทบทวนบันทึกข้อตกลงดังกล่าวแต่อย่างใด